

En åpnere barneverntjeneste

Kvalitetsplan for barneverntjenesten i Stavanger
2019 - 2022

STAVANGER KOMMUNE

Innhold

1. Innledning	5
1.1. Hva er kvalitetsplan for barneverntjenesten i Stavanger?	5
1.2. Hva planen bygger på	5
2. Barneverntjenestens mandat	6
2.1. Nåværende mandat	6
2.2. Verdigrunnlag	6
3. Kvalitet i barneverntjenesten	9
3.1. Hva er kvalitet?	9
4. Innsatsområde 1: Samarbeid med barn og foreldre	10
4.1. Mål	10
4.2. Kjernekomponenter	10
4.2.1. Samarbeid med Forandringsfabrikken	10
4.2.2. Barn og foreldres mening og erfaring	10
4.3. Kjennetegn på god praksis	11
5. Innsatsområde 2: En kompetent barneverntjeneste	12
5.1. Mål	12
5.2. Kjernekomponenter	12
5.2.1. Ledelse	12
5.2.2. Lovkrav	12
5.2.3. Personalstabilitet	12
5.2.4. Kontinuitet og kvalitet i relasjoner	12
5.2.5. Samhandlingskompetanse	13
5.2.6. Medarbeiderutvikling og kompetansesikring	13
5.2.7. Et tilstrekkelig tiltaksapparat	13
5.3. Kjennetegn på god praksis	13
6. Innsatsområde 3: Et likeverdig barnevern	14
6.1. Mål	14
6.2. Kjernekomponenter	14
6.2.1. Kultursensitivitet	14
6.2.2. Likeverd i oppfølging	15
6.2.3. Informasjon og dialog	15
6.2.4. Minoritetsfamiliers erfaringer	15
6.3. Kjennetegn på god praksis	15
7. Innsatsområde 4: Barneverntjenesten og Stavangerskolen	17
7.1. Mål	17
7.2. Kjernekomponenter	17
7.2.1. Avdekke og forebygge omsorgssvikt	18
7.2.2. Utdannelse som beskyttelsesfaktor	18
7.2.3. Tidlig innsats	18
7.2.4. Stabile samarbeidsstrukturer	18
7.2.5. Kompetansedeling – kunnskap om rolle og ansvar	18
7.3. Kjennetegn på god praksis	18

FNs Barnekonvensjon

Alle barn har rett til å si sin mening og deres mening skal bli tatt på alvor

Innledning

Kommunalstyret for levekår fattet 04.10.2016 (sak 81/16) følgende vedtak:

1. *Kommunalstyret for levekår ber om at det utarbeides en «kvalitetsplan for barnevernet». Kvalitetsplanen skal, med utgangspunkt i nåværende og fremtidige utfordringer, fokusere på innholdet i barnevernstjenesten og bidra til å løfte kvaliteten på arbeidet ytterligere. De ansattes arbeidssituasjon er en del av dette.*
2. *Kvalitetsplanen skal beskrive prioriterte områder for utvikling, samt tiltak for å møte disse, og være det viktigste styringsverktøyet for ledelse og ansatte i barnevernstjenesten.*
3. *Arbeidsgruppen bør være bredt sammensatt og inkludere ansatte i tjenesten, samarbeidende tjenesteområder, brukere og pårørende.*
4. *Kommunalstyret for levekår ber om at kvalitetsplanen legges frem for politisk behandling tidlig høsten 2017.*

Kvalitetsplanen har som mål å sikre tjenestens samarbeid med barn, foreldre og samarbeidspartnere. Barnevernstjenesten ønsker å styrke sitt omdømme som en åpen tjeneste. Planen vil bli fulgt opp med kvalitetsmeldinger.

Stavanger kommune har ønsket å se nærmere på hvilke utfordringer barneverntjenesten står overfor lokalt i oppfølgingen av utsatte barn. Gjennom arbeidet med kvalitetsplanen er det i løpet av høsten 2017 gjennomført omfattende spørreundersøkelser mot samarbeidspartnere og ansatte i barneverntjenesten.

Gjennom bred involvering har også en rekke ressursgrupper bidratt i arbeidet ved å dele sine erfaringer fra samarbeidet med barneverntjenesten. I tillegg er det innhentet tilbakemeldinger fra barn og foreldre.

Med bakgrunn i tilbakemeldingene/analyser er følgende fire innsatsområder valgt for planperioden 2019 – 2022:

1. Samarbeid med barn og foreldre
2. En kompetent barneverntjeneste
3. Et likeverdig barnevern
4. Barneverntjenesten og Stavangerskolen

1.1. Hva er kvalitetsplan for barneverntjenesten i Stavanger?

Kvalitetsplanen beskriver prioriterte innsatsområder for utvikling. Under hvert område er det beskrevet kjennetegn på god praksis. Slik skal planen bidra til å heve kvaliteten i tjenesten ytterligere ved å være:

- Et styringsverktøy for ledelsen og ansatte i barneverntjenesten.
- En informasjon til barn, foreldre, samarbeidspartner og publikum om:
 - Satsingsområdene for barneverntjenesten i perioden 2019 – 2022.
 - Hvordan barneverntjenesten vil prioritere arbeidet for å nå målene i planen.

1.2. Hva planen bygger på

Lovverk, sentrale og lokale planer, politiske vedtak, interne revisjoner, spørreundersøkelser m.m.

2. Barneverntjenestens mandat

2.1. Nåværende mandat

Barneverntjenesten sitt mandat framgår av barnevernlovens Kapittel 1 §§ 1-1 til 1-7. ¹ Lovens bestemmelser gjelder alle barn under 18 år som oppholder seg i Norge, også for barn som er flykninger og for barn der vanlig bosted ikke lar seg fastsette.

§ 1-1. Lovens formål

«Loven skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Loven skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekst vilkår».

01.07.2018 trådte endringer i barnevernloven i kraft. Endringene i loven styrker barns rett til hjelp og til medvirkning. Tjenester og tiltak skal være forsvarlige og barn har rett til nødvendige tiltak når vilkårene er oppfylt. ²

Alle barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, har rett til å medvirke i alle forhold som vedrører barnet. Barnet skal bli lyttet til, og barnets synspunkter skal vektlegges i samsvar med barnets alder og modenhet.

Barneverntjenesten har også plikt til å samarbeide med barn og foreldre og skal utøve sin virksomhet med respekt for, og så langt som mulig i samarbeid med, barnet og barnets foreldre.

2.2. Verdigrunnlag

Barneverntjenesten i Stavanger utfører lovpålagte oppgaver i tråd med barneverntjenestens virksomhetsidé og verdigrunnlag.

Virksomhetsidé:

“Barneverntjenesten skal sikre at barn og unge, som lever under forhold som kan skade deres helse eller utvikling, får rett hjelp til rett tid og bidra til at barn og unge får en trygg oppvekst”.

Verdigrunnlag:

Barneverntjenesten samarbeider med barn og unge gjennom:

1. Åpenhet, ved å være ærlige og gi informasjon.
2. Kjærlighet, ved å bry oss og vise menneskevarme.
3. Ydmykhet, ved å være lyttende og engasjerte.
4. Medbestemmelse, ved å ta barn og unge med på avgjørelser og å be dem om tilbakemelding.

¹ og ² Lov om barneverntjenester.

FNs Barnekonvensjon

Alle barn har rett til hjelp hvis de har opplevd noe vanskelig og skadelig

FNs Barnekonvensjon
Alle barn har
rett til at ingen
skader eller
misbruker dem

3. Kvalitet i barneverntjenesten

3.1. Hva er kvalitet?

Barneverntjenesten skal tilby tjenester og tiltak av høy kvalitet.

Barnevernloven § 1-4 stiller krav om at tiltak og tjenester etter loven skal være forsvarlige. Kravet til forsvarlighet er en rettslig standard som gjelder for hele barnevernets virksomhet, inkludert barneverntjenestens saksbehandling.³

Barne-, ungdoms og familiedirektoratet har i Retningslinjer for barneverntjenestens saksbehandling av 2017, definert kvalitet i barnevernsarbeid som:

1. Barn og familier får hjelp som virker.
2. Barn og familier møter trygge og sikre tjenester.
3. Barn og familier blir involvert og har innflytelse.
4. Barn og familier møter tjenester som er samordnet og preget av kontinuitet.
5. Barnevernets ressurser skal utnyttes godt.
6. Barnevernet gir likeverdige tjenester.

Kvalitetssikring innebærer å identifisere svikt eller forbedringsområder og teste ut mulige løsningsalternativer. Forbedring handler om alt fra å justere de små tingene i hverdagen, til å teste ut mer omfattende tiltak og ideer.⁴

Barneverntjenesten i Stavanger ivaretar krav til kvalitet blant annet gjennom internkontrollforskriften jfr. Lov om barneverntjenester § 2-1. og gjennom sitt kvalitetsutvalg og interne revisjoner.⁵

³ Reviderte retningslinjer for barneverntjenestens saksbehandling 2017 Jfr. Prop. 106 L (2012-2013).

⁴ Veileder til forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse og omsorgstjenesten.

⁵ Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester.

4. Innsatsområde 1: Samarbeid med barn og foreldre

«Barneverntjenesten i Stavanger ønsker å være en åpen tjeneste der barn og foreldre opplever å bli møtt med respekt og å ha innflytelse». ⁶

“Medvirkning fra barn og unge skal få frem barnets perspektiv og bidra til at avgjørelser som fattes er til barnets beste. Medvirkning skal styrke barnets posisjon og gi bedre rettssikkerhet for barnet”. ⁷

Oppfølging av foreldre er en lovpålagt oppgave og skal sikre familien en helhetlig oppfølging fra barneverntjenesten. Foreldres rettigheter er beskrevet i Lov om barneverntjenester §§ 4-4 og 4-16. Foreldres rett til medvirkning er forsterket i § 1-7 etter lovendring 01.07.2018. ⁸

4.1. Mål

Barneverntjenesten i Stavanger snakker med, lytter til og samarbeider med barn og foreldre før beslutninger tas.

4.2. Kjernekomponenter

- Samarbeid med Forandringsfabrikken
- Barn og foreldres mening og erfaring

4.2.1. Samarbeid med Forandringsfabrikken

Barneverntjenesten i Stavanger har deltatt i et nasjonalt utviklingsarbeid i samarbeid med Forandringsfabrikken. Forandringsfabrikken er en stiftelse som sammen med barn med erfaring fra barneverntjenesten, gir råd om samarbeid med barn og unge. Ved å lytte til og samarbeide med barna, har barneverntjenesten i Stavanger implementert ny verdiforankring. ⁹

Samarbeidet med Forandringsfabrikken har ført til en endring i barneverntjenestens verdiforankring og omtales som et paradigmeskifte. Omstillingen har vært både spennende og krevende, og resultatet er at barneverntjenesten i Stavanger er en foregangskommunen i arbeidet med å styrke barns medvirkning.

4.2.2. Barn og foreldres mening og erfaring

Barneverntjenesten lytter til barn ved at de involveres i egen sak. Barneverntjenesten har fra 2016 ansatt en barne- og ungdomskontakt (ombud) som blant annet systematisk innhenter barns erfaringer. Barneverntjenesten har også etablert en gruppe med unge erfaringsformidlere. Disse brukes aktivt inn i tjenesten blant annet som rådgivere i enkeltsaker og de deltar fast i internopplæring av nyansatte.

FNs Barnekonvensjon

Alle barn har rett til å få informasjon om det de lurer på og rett til å gi uttrykk for det de mener så lenge de ikke bryter andres rettigheter

I 2011 etablerte barneverntjenesten en gruppe med foreldre som har erfaring med barneverntjenesten. Som erfaringsformidlere gir foreldrene blant annet verdifulle tilbakemeldinger og innspill til barneverntjenestens praksis, planarbeid, rutiner og opplæring av ansatte.

4.3. Kjennetegn på god praksis:

1. Barneverntjenesten samarbeider med barnet i alle forhold som angår han/henne. Det innebærer at barnet:
 - Får informasjon tilpasset alder
 - Kan snakke trygt til kontaktpersonen
 - Deltar i beslutninger
 - Bidrar til dokumentasjon i egen sak
 - Gir tilbakemelding om sine erfaringer

2. Det begrunnes skriftlig dersom barnets synspunkter ikke er innhentet eller barnets ønsker ikke kan imøtekommes.
3. Barn og foreldres erfaringer fra samarbeid blir systematisk innhentet og brukt i kvalitetssikringsarbeidet.

⁶ og ⁹ Barneverntjenestens verdigrunnlag.

⁷ Lov om barneverntjenester, Forskrift om medvirkning og tillitsperson.

⁸ Lov om barneverntjenester.

5. Innsatsområde 2: En kompetent barneverntjeneste

Ressursene i barneverntjenesten, herunder ansattes kompetanse og tjenestens økonomiske rammer, må organiseres slik at de kommer barna til gode. God utnyttelse av ressurser forutsetter blant annet at barneverntjenesten rekrutterer og beholder kompetente ansatte og ledere.

5.1. Mål

Barneverntjenesten i Stavanger har kompetente medarbeidere som gir barn og foreldre samordnede og helhetlige tjenester.

5.2. Kjernekomponenter

- Ledelse
- Lovkrav
- Personalstabilitet
- Kontinuitet og kvalitet i relasjoner
- Samhandlingskompetanse
- Medarbeiderutvikling og kompetansesikring
- Et tilstrekkelig tiltaksapparat

5.2.1. Ledelse

Målrettet ledelse skal sikre tjenester av høy kvalitet gjennom forsvarlig disponering og organisering av tilgjengelige ressurser. Ledelsen sørger for at med-

arbeiderne i barneverntjenesten har en forsvarlig arbeidssituasjon. Det er et ledelsesansvar å rapportere videre om barneverntjenesten ikke har forutsetninger for å ivareta lovpålagte oppgaver.

5.2.2. Lovkrav

Tiltak til barn som lever under forhold som omsorgssvikt og/eller mishandling, som beskrevet i barnevernlovens § 4-4, jfr. § 4-12, regnes blant barneverntjenestens kjerneoppgaver. ¹⁰ Barneverntjenesten skal overholde barnevernlovens kvalitetskrav, som er en viktig forutsetning for en forsvarlig praksis. Det stilles omfattende krav til kvalitet i hver enkelt sak.

5.2.3. Personalstabilitet

Manglende personalstabilitet er en stor utfordring for tjenesten. Utskifting av personell fører til hyppige og uønskede brudd i relasjonen til familiene. «Turnoveren» medfører kompetansetap og store kostnader. Tjenesten fokuserer på å ivareta stabilitet i personalgruppen og ha en målrettet plan for rekruttering.

5.2.4. Kontinuitet og kvalitet i relasjoner

Barn skal sikres en helhetlig og koordinert oppfølging. Sammenhengende og gode prosesser kan være avgjørende for en varig positiv utvikling. Familier opplever skifte av kontaktpersoner ved overgang mellom interne

avdelinger i barneverntjenesten. Tiltak kan redusere belastningene som dette kan medføre for barn og foreldre.

5.2.5. Samhandlingskompetanse

I samarbeid med andre barnetjenester skal barneverntjenesten gi utsatte barn helhetlige og koordinerte tjenester. Felles mål, avklarte roller, god informasjonsflyt og evaluering av tiltak gir bedre kvalitet i samhandlingen mellom tjenestene.

5.2.6. Medarbeiderutvikling og kompetansesikring

I henhold til Lov om barneverntjenester §2-1 er kommunen ansvarlig for nødvendig opplæring av barneverntjenestens personell. ¹¹ Opplæring av nyansatte setter den enkelte i stand til å utføre de oppgavene som er tillagt den aktuelle stilling. Barneverntjenestens ledelse har en oversikt over eksisterende kompetanse for alle ansatte i tjenesten, deres behov for kompetanse og vil søke å lukke eventuelle kompetansegap.

5.2.7. Et tilstrekkelig tiltaksapparat

En kompetent barneverntjeneste har tilstrekkelig med tilgjengelig tiltak. Tiltakene skal være hensiktsmessige, virkningsfulle og til barns beste.

Tiltak skal forankres i barnets plan. Barneverntjenesten skal evaluere barnets plan regelmessig, og planen skal endres hvis barnets behov endrer seg eller når målet oppnås. For familier som får hjelp av barneverntjenesten, og som har behov for tiltak, er det også aktuelt å få hjelp

av andre barnetjenester i kommunen; «det ytre barnevernet». Målsettingen for oppfølging av barn og foreldre avklares og koordineres med alle involverte parter.

5.3. Kjennetegn på god praksis:

1. Målrettet ledelse og internkontroll sørger for at barneverntjenesten utfører lovpålagte oppgaver.
2. Ansatte har god balanse mellom arbeidstid og arbeidsmengde.
3. For å sikre kontinuitet er det som hovedregel to kontaktpersoner involvert i oppfølgingen av barn under omsorg og ved undersøkelse og hjelpetiltak til barn som lever i krevende omsorgsforhold.
4. Samhandlingskompetanse sikrer helhetlig og koordinert oppfølging av utsatte barn.
5. Barneverntjenesten er en lærende organisasjon, som kontinuerlig planlegger for videre utvikling og kvalitetsforbedring.
6. Nyansatte får opplæring, veiledning og oppfølging.
7. Ansatte blir værende i arbeidet over tid og opparbeider seg faglig trygghet og erfaring.
8. Medarbeidernes kompetanseutvikling er planlagt, målrettet og dokumentert.
9. Barneverntjenesten har tilstrekkelige og virkningsfulle tiltak til barn og familier.

¹⁰ og ¹¹ Lov om barneverntjenester.

6. Innsatsområde 3: Et likeverdig barnevern

Barneverntjenesten skal tilby likeverdige tjenester, uavhengig av bosted, sosial tilhørighet, etnisk bakgrunn, språk, livssyn, funksjonsevne eller seksuell legning.

I planperioden 2019-2022 har barneverntjenesten valgt å styrke oppfølgingen av barn i etniske minoritetsfamilier spesielt.

Sentralt i arbeidet er å bygge tillit mellom barneverntjenesten og innvandrerbefolkningen, og ivareta barns kulturelle identitet.

6.1. Mål

Barneverntjenesten i Stavanger gir befolkningen likeverdige tjenester uavhengig av etnisk bakgrunn.

6.2. Kjernekomponenter

- Kultursensitivitet
- Likeverd i oppfølging
- Informasjon og dialog
- Minoritetsfamiliers erfaringer

6.2.1. Kultursensitivitet

Kultur kan defineres som de ideene, verdiene, reglene og normene som et menneske overtar fra forrige generasjon, og prøver å bringe videre til neste generasjon, ofte noe forandret. «Krysskulturelle barn er barn som har levd eller lever med regelmessig påvirkning fra to eller flere kulturer i en betydelig del av oppveksten». ¹²

Alt barneverntjenesten gjør skal være til barnets beste. En del av barnets beste-begrepet er barnets rett til å ivareta sin kulturelle, språklige og religiøse tilknytning. FNs barnekonvensjon om barns rettigheter understøtter dette. ¹³

Barneverntjenesten møter noen barn som sliter med krysskulturelle krav. Barna kan oppleve krav om å ivareta kulturelle praksiser som de ikke opplever som relevante, eller de opplever krav fra det norske samfunnet som er vanskelig å forene med hvordan barna ønsker å utøve sin kultur. Det er i dag bred faglig enighet om at det er viktig for et barn med både-og-identitet, en identitet knyttet til flere kulturer, å bli møtt med stor respekt og forståelse for å fremme en positiv utvikling. Dette gjelder både når man skal velge tiltak inn i familien, samt evt. plasseringssted for barnet ved en omsorgsovertakelse. Det er barneverntjenesten som sammen med barn og omsorgspersoner må finne løsninger og tiltak som er til det beste for den enkelte. Både den kulturelle, økonomiske og relasjonelle konteksten som barnet lever i skal være en del av barneverntjenestens vurdering og beslutningsgrunnlag. I spesielt kompliserte saker innhentes bistand fra kulturtolker, eller sakkyndige med spesialkompetanse på kulturaspektet.

Barneverntjenesten skal ha et bredt perspektiv på det å være foreldre. I alle studerte kulturer vektlegges trøst, beskyttelse og regulering av barn. Det er variasjonen av hvordan en som foreldre utøver sitt foreldreskap og hvordan foreldre viser sensitivitet i omsorgen for barna sine som har kulturelle variasjoner.

Større mangfold i landbakgrunner blant barnevernansatte kan bidra til at etniske minoritetsfamilier opplever at kulturperspektivet i større grad blir ivaretatt i tjenesten. Ny forskning anbefaler økt vektlegging av slikt mangfold. ¹⁴

6.2.2. Likeverd i oppfølging

Interessekonflikter vil kunne oppstå mellom barneverntjenestens vurderinger og foreldrenes oppfatninger, akkurat som i møte med etnisk norske familier.

For å forhindre at kulturforskjeller ignoreres, eller at kulturforskjeller blir svaret på alt, er kulturperspektivet viktig i barneverntjenestens møte med minoritetsfamilier. Manglende kunnskap om og forståelse for kulturforskjeller kan føre til at nødvendige endringer i foreldres omsorgsutøvelse ikke blir gitt det fokuset som barna har behov for.

Særlige hensyn må ivaretas for at tjenesten kan hevde å gi et likeverdig tilbud til alle. Dette kan omhandle tilstrekkelig tid, sikring av gjensidig forståelse og tolketjenester av høy kvalitet. Det kreves bredde i kompetanse og tjenestetilbud i møte med minoritetsfamilier for å sikre god praksis både i utredningsarbeid og i tilbud av tiltak.

6.2.3. Informasjon og dialog

Informasjon og dialog er viktig for å oppnå større grad av tillit, både i forhold til enkeltfamilier og organisasjoner. Ny forskning viser at det å ha fått informasjon om barnevernet fra myndighetene, enten fra barneverntjenesten selv eller fra andre offentlige etater, har betydning for foreldrenes tillit til tjenesten. ¹⁵

For å bidra til økt kunnskap blant minoritetsfamilier om barneverntjenesten og barnevernslovgivningen i Norge, kan tjenesten gå i dialog og finne ut hvilke informasjonskanaler minoritetsfamiliene helst bruker.

6.2.4. Minoritetsfamiliers erfaringer

Minoritetsmiljøer kan ha en negativ oppfatning av tjenesten. Dette kan skyldes barneverntjenestens sitt omdømme i de aktuelle miljøene eller av tidligere erfaringer. Et negativt omdømme vil vanskeliggjøre barneverntjenestens utøvelse av lovpålagte oppgaver.

Systematisk innhenting av erfaringer som minoritetsfamilier har fra samarbeidet med tjenesten, vil gi mulighet for å avdekke områder for utvikling og forbedring.

6.3. Kjennetegn på god praksis:

1. Barn og foreldre med minoritetsbakgrunn blir møtt med respekt, anerkjennelse, tydelighet og samarbeid.
2. Barneverntjenesten har barnevernfaglige ansatte med minoritetsbakgrunn, og deres kompetanse brukes både i møte med familier og i utvikling av kompetanse hos kollegaer og ledere. Det kan i tillegg i kompliserte saker innhentes bistand fra kulturtolker, eller sakkyndige med spesialistkompetanse på kulturaspektet.
3. Barneverntjenesten sørger for et likeverdig tjenestetilbud ved å bruke tilstrekkelig tid og sikre felles forståelse av informasjon, vurderinger og beslutninger.
4. Tjenesten har høy kvalitet på tolketjenester.
5. Barneverntjenesten driver systematisk informasjonsarbeid og er i dialog med minoritetsmiljøer.
6. Minoritetsfamiliens erfaringer fra samarbeidet med barneverntjenesten innhentes. Informasjonen brukes aktivt i forbedringsarbeidet.

¹² Salole, L. «Krysskulturelle barn og unge» Oslo 2013 Gyldendal forlag.

¹³ FNs Barnekonvensjon om barns rettigheter.

¹⁴ og ¹⁵ Bufdir 2017 Tillit til barnevernet blant personer med innvandrerbakgrunn.

FNs Barnekonvensjon

Alle barn har rett til en god skole som gir dem nødvendig kunnskap og utvikling

7. Innsatsområde 4: Barneverntjenesten og Stavangerskolen

Samarbeid mellom skole, barneverntjenesten og foreldre er viktig for at utsatte barn skal få nødvendig støtte og oppmuntring slik at de får utvikle sine evner og ferdigheter. Barnets beste er utgangspunkt for alt samarbeid. Godt samarbeid krever felles mål, gode relasjoner og lav terskel for kontakt mellom skole og barnevern.

Barneverntjenesten i Stavanger har valgt å spesielt styrke samhandlingen med barne- og ungdomsskolene i Stavanger (Stavangerskolen) i planperioden 2019 - 2022. Dette valget bygger på at skolen er en arena der alle barn skal delta. Et styrket samarbeid mellom barneverntjeneste og skole gir mulighet for tidlig å oppdage utsatte barn og iverksette tiltak.

Barn og unge skal sikres et helhetlig utdanningsløp, fra barnehage til videregående skole. En god barnehage og skole forutsetter godt samarbeid og god forståelse mellom mange aktører.

Barneverntjenesten prioriterer betydelige ressurser i *Tverrfaglige barnehageteam i bydelene*. Bydelsteamene er en videreføring av prosjektet *Rett hjelp tidlig*. Denne arbeidsmetoden skal bidra til å sikre tidlig innsats gjennom å identifisere barn som trenger tilrettelegging, står i fare for å utvikle vansker og/eller som lever under vanskelig oppvekst vilkår. Metoden er i samsvar med

nasjonale føringer hvor kompetanseheving, tidlig identifisering og tverrfaglig samarbeid blir vektlagt.

I tillegg har kommunen, i samarbeid med Rogaland fylkeskommune, startet prosjekt «Glidelåsen». Målsettingen med prosjektet er, gjennom tverrfaglig samhandling, å bidra til å forhindre at elever faller ut av videregående skole.

I 2019 vil barneverntjenesten arbeide for å inngå en samarbeidsavtale med skolene på systemnivå. ¹⁶ Avtalen skal være gjensidig forpliktende og avklare forventninger om tilgjengelighet. Avtalen skal legge bedre til rette for å forhindre omsorgssvikt, men skal også styrke samarbeidet mellom skolen og barnevernet slik at flere barn får mulighet til å fullføre skolegangen.

- Skape en felles forståelse av skolens betydning for barn i barnevernet.
- Bidra til kompetanseheving og handlingsendringer i barnevern og skole.
- Styrke samarbeidet mellom skole og barnevern slik at flere fullfører sin skolegang. ¹⁷

¹⁶ og ¹⁷ Veileder for samarbeid mellom skole og barnevern.

7.1 Mål

Et tett og forpliktende samarbeid vil gjøre skolen bedre i stand til å identifisere barn som lever med omsorgsvikt. Sammen skal barneverntjenesten og Stavangerskolen arbeide for at utsatte barn fullfører utdanningsløpet sitt.

7.2. Kjernekomponenter

- Avdekke og forebygge omsorgsvikt
- Utdannelse som beskyttelsesfaktor
- Tidlig innsats
- Stabile samarbeidsstrukturer
- Kompetansedeling - kunnskap om rolle og ansvar

7.2.1. Avdekke og forebygge omsorgsvikt

I barnevoldsutvalget sin oppsummering «NOU 2017:12 Svikt og svik»¹⁸, peker utvalget på at mangelfull samhandling og samordning kan være årsak til svikt i det offentlige tjenesteapparatet i saker der barn er utsatt for vold, overgrep eller omsorgsvikt med alvorlig utfall. Det er mange utfordringer knyttet til samarbeid og samordning, og det er et behov for at kommunene i større grad tar ansvar for å forebygge psykiske og sosiale problem blant barne og unge. Samarbeid og samhandling er essensielt dersom sårbare barn og familier skal få rett hjelp til rette tid. Skolen er en viktig arena for å se (fange opp) barn i faresonen.

7.2.2. Utdannelse som beskyttelsesfaktor

Skolen skal sikre at barnet får tilpasset opplæring. Ved behov for spesialundervisning skal skolen sørge for at barnets behov blir ivaretatt. Barneverntjenesten støtter opp om skolens arbeid.¹⁹

Forskning viser at barn med tiltak fra barneverntjenesten fullfører videregående opplæring i mindre grad enn andre barn. Ny statistikk om utdanningssituasjonen for unge som har eller har hatt tiltak fra barneverntjenesten, viser at 40 % fullfører videregående skole, mot 80 prosent for resten av elevene.²⁰

Alle elever lærer og oppnår gode individuelle resultater med riktig hjelp og støtte. Samtidig er forutsetningene for læring og mestring ulik. En vanskelig livssituasjon der grunnleggende behovsdekning ikke er ivaretatt, må antas å ha innvirkning på et barns forutsetning for læring og mestring.

7.2.3. Tidlig innsats

Utfordringer som barn og unge opplever på andre områder i livet påvirker hvordan de mestrer skolen.

Skolepersonell er pålagt å ha kontakt med alle barn og være oppmerksomme på forhold som kan føre til tiltak fra barneverntjenesten.²¹

For å utføre oppgaven må medarbeidere i skolen ha tilstrekkelig kunnskap til tidlig å kunne identifisere barn som trenger tilrettelegging, og barn som står i fare for å utvikle vansker og/eller som lever under vanskelige oppvekstkår.

7.2.4. Stabile samarbeidsstrukturer

Barn med tiltak fra barneverntjenesten kan spesielt ha utfordringer med å nyttiggjøre seg tilbudet om opplæring som skolen gir. Med bakgrunn i sin livssituasjon vil de ha særskilte behov for oppfølging gjennom sammenhengende tjenester uten avbrudd. Det er skolen og barneverntjenestens ansvar, i et forpliktende samarbeid, å imøtekomme det enkelte barns særskilte behov. Samarbeidsstrukturer som er avklart og implementert i begge tjenester gir en forutsigbar fremgangsmåte for samhandlingen.

7.2.5. Kompetansedeling - kunnskap om rolle og ansvar

For å sikre at barn med tiltak fra barneverntjenesten får en god omsorgs- og skolesituasjon må samarbeidet mellom skole og barneverntjenesten bygge på tillit, åpenhet og gjensidig respekt. Medarbeiderne i skole og barneverntjeneste må ha kunnskap om hverandres oppgaver, rolle og ansvar i oppfølgingen av utsatte barn.

7.3. Kjennetegn på god praksis

1. Det er samarbeidsavtale mellom barneverntjenesten og Stavangerskolen som regulerer gjensidige forpliktelser.
2. Alle ansatte i Stavangerskolen har kunnskap om meldeplikt og avvergeplikt.
3. Taushetsplikt er ikke til hinder for godt samarbeid.
4. Det er etablert gode arenaer for samhandling og alle skoler har faste kontakter i barneverntjenesten.
5. Ansatte i barneverntjeneste, skole og skolehelsetjeneste har tilstrekkelig kunnskap om hverandres ansvar og rolle, og samarbeider for at utsatte barn skal ha en positiv utvikling både faglig og sosialt.

FNs Barnekonvensjon

Alle barn har rett til hvile, fritid og lek og til å delta i kunst og kulturliv

6. Skole/utdanning er tema i barneverntjenestens veiledning av omsorgspersoner.
7. Barn som er i kontakt med barneverntjenesten møtes med samme faglige forventninger som andre barn i skolen.

¹⁸ NOU 2017:12 Svikt og svik.

¹⁹ og ²¹ Lov om opplæring.

²⁰ Barn og unge i barnevernet – hvordan gjør de det på skolen? 2017.

STAVANGER KOMMUNE

Oppvekst og utdanning

Arne Rittedalsgate 12, 4008 Stavanger. Telefon: 51 50 70 90.

postmottak.oppvekst@stavanger.kommune.no – www.stavanger.kommune.no